

PEST, I. félév.

26. szám.

Junius 25. 1868.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Előfizetési ár: helyben félévvel forint 31. A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri. Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél-fölvételért 1 frt, tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, a Szent-István-Társulat igazgatóságához kérjük intézteni. Évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítatik.

Uti tárczából.

Dr. Nolte oly szíves volt, kivezetett a város vé-
gére, hogy ott a sz. ferencz-rendü szerzetesek legújabb
épitményét megszemléljem, s ez nem más mint a jeru-
zsálemi szent-sír kápolnája s az ott hozzá esatolt zárda
utánzása. A gvardian egy jó külsejű francia, maga
is több éven át Jeruzsálemben lakott, s annak terve-
zete szerint, jószívű keresztények és ájtatos urhölgyek
hozzájárulásával, egy ezelőtt kietlen, sőt a körülötte
levő kőbányák és üregek miatt veszedelmes helyen
klasztromot, s egy igen szép templomot épített — benne
a szent sir — és az oltáriszentség folytonos imádása.
A gondolat, a mily szent kegyeletű, oly jótékony a
körüllevő szegényebb városrésze, s ennek számtalan
munkásaira, főleg köfajtókra, kőfaragókra, és ezekkel
érintkező szegény elhanyagolt néposztályra, mert eddig
e vidékben templom és iskola nem volt.

Itt megszemlélvén a helyiségeket, szerencsénk
volt megismerkedni az alexandriai érsekkel — a ki
szintén sz. ferenczrendü szerzetes, érseki megyéjének
ügyeiben Párisban tartózkodott, s azalatt itt volt
szállva. Gyönyörű szép barna ember, szép hosszú sza-
kállal — különben ruházata külseje egészen a mi püs-
pökeinké — csak hogy reverendája sötét kávészínű —
hihetőleg, hogy a szent ferencziek barna színéhez
hasonlítson.

Nem tudom megszeretett-e, — de egész nyájas-
sággal meghitt Alexandriába, — hogy onnét majd a
Nilus és az egyiptomi gúlák — pyramisok — látoga-
tását tehetném. Csak ez kellene még, gondoltam ma-
gamban — így is alig tudtam elszökni hazulról —
hátha még Afrikába, Egyiptomba rándulnék! Azonban
szépen megköszöntem a kegyes meghívást, — majd
máskorra hagyjuk kivételét, mikor a győri megyének
több horvát papja lesz, s vagy én nem leszek oly szük-
séges, vagy könnyebb lesz a helyettesítés.

Innét betértünk ismét a városba, s ugyan Nolte
dr. ur utmutatása folytán az indiai, chinai, japáni és

más missiók által összegyűjtött nevezetességeket, élelmi
szereket, leghiresb hitküldérenceink használt ruházatit,
könyveit — szenvedési, kinzásaik tárgyait Rue de Bak,
128. sz. alatt szemlélok meg.

Ezt megtekintve magához vezetett Nolte ur, Rue
Varenne 18. s láttam padlás-szobáját az ötödik emele-
ten fölül, egyszerű életmódját, — mely egészben csak,
a tudományoknak, különösen a keleti nyelveknek van
szentelve.

Beszéd közben tudatá velem, hogy most még pár
évig itt párisban akar buvárkodni, tanulni és kéz-
iratait beélegezni. — de azután szeretne valamely német
kath. egyetemnél keleti nyelvtanári széket nyerni.

St. Germain-l'Auxerrois. — Egy történelmi
kőemlék az ó Páris viszontagságaiból. I. Chilperich
volt a VI-ik században alapítója Nagy Károly idejében
már hires apátság zárda, iskola és templom volt —
kerülete mai nap is — „iskola-tér“nek nevezetik. A
mi mai nap látható az részt a XII—XIII. századból
van — keresztivezete a XV—XVI. századból magány
álló szép tornya a legújabb kor, és Napoleon műve,
1857-ben végeztetett be és egymaga két millió frankba
került.

Mint plebánia és apátsági templom a Notre Dame
szekesegyház után elsőrangú volt ez a királyság alatt,
s míg a királyok a Louvreben laktak, ez volt a tulaj-
donképeni udvari templom.

Már a XIII dik században színhelye volt e temp-
lom környéke political fölkéléseknek, minthogy főnö-
kük Marcel István itt lakott. Coligny tengernagyra
1572. aug. 20-án éjjel a királytól hazatérvén itt e
templom előtt történt a kettős lövés. E templom előtt
rogyott össze a szép d'Estrés Gabriella, IV. Henrik
király kedvese megmérgezve, s vitetett haldoklón be a
plebániáhozba, a hol meg is halt. — Még gyalázato-

sabb emlék is fűződik e szent helyhez: D'Anere tábornagy a 16 éves gyermekkirály XIII. Lajos parancsára agyonlövetett — s az itteni st. germaini sírboltba temettetett. A forradalom alatt egy vad csoport feltörte a kriptát, onnét a tábornagy hulláját kitepte és egy lámpapóznára felakasztotta, míg köztük néhány kannibál a hullát fölmetszé és a szívet kiragadá, azt parázson összepörkölé, és eczetbe mártva elemészté. — Később a forradalom alatt puskaporgyár lett a templom, — Napoleon az isteniszolgálatnak fényes szertartással visszaadá, 1831. febr. 14-én ismét gyászos rombolásnak volt ezen egyház színhelye. Berry hercegeért, kit 1820. febr. 13-án egy fanatikus nyerges legény, a mint a színházból hazatért, este meggyilkolt, engesztelő mise áldozat tartatott. Ekkor volt a második forradalom; egy bős esorda betódult a templomba, a gyász-emelvényt széttépte, a miséző papokat és ájtatos híveket a templomból kikergette, és temérdek garázdaságot követett a templomban el. E nap óta a templom ismét bezáratott — és 1838-ig világi kerületi bírósági ezélokra szolgált. — III. Napoleon mellette egy hozzá hasonló épületet emeltetett a bíróságnak, és a régi szép góth templomot eredeti fényének és rendeltetésének 1857-ben visszaadá.

St. Germain de l'Auxerrois a legszebb téren áll — a Louvre palota átellenében és a mellette levő mairievel (bíróság) igen festői benyomást tesz. — Belseje a drága szobrászat, festészet és a vallásos buzgalom raktára. Festett ablakjai, néhány királyi széke, egynémely készülete még a XII—XIII. századból való, — de a sokszoros rombolások nyomai, bár lehetőleg helyreállítottak, még is igen észrevehetőek.

Place la Concorde, Ste. Madeleine. Ha az ember a „Place de la Concorde“ az „egyetértés terén“ megáll, ott a hol két művészi szökőkút gyémánt esillagzatát hányja a napsugarak színjátékában, szemben a császári Tuileriák kertjével és palotájával, háttal a bájos elysei mezőségnek — azaz a világ legelső sétahelyének, balra két ministerialis palota közt a szent Magdolna pompás oszlopsorozatu temploma, — jobbra, ugyan ily ministerialis pompás paloták közt a törvényhozó testület oszlopos palotája mint két görög oszloposarnok tekint feléje — azt gondolná, hogy e nagyszerű szép térség talán nem is másra való, mind a mulató ezerek sétájára, a vidékiek csodálkozására, s hogy itt ugyan szép lakni, mert ez alkalmasint a világ legszebb, legrendezettebb térképe. — Pompás sokágu lámpa oszlopok, műszobrok környezik a tért, a merre néz az ember, mindenütt a világváros legszebb épületei, palotái, templomai, hidjai, jól rendezett kertje és ehhez való forgalom látszanak, s mind ennek közepe egy négy ezer éves obelisk egyiptomi hieroglyphjeivel.

Mind ez oly magasztos, megható, oly fejedelmi, — mintha csak a Tuileriák császári lakói s egykori királyi tulajdonosai örömére volna így rendezve, mintha e térség nem is látott volna más jeleneteket, mint a földi istenség hódolatát, a királyi fény sokféle mutatványait, s egy, nagy, boldog nemzet dicsőségét. — Pedig ha valamely hely a világon nevezetes mind nemes, mind elfajult tetteiről az emberiségnek, ugy e tér az. — 1754-ig barátságatlan sivatag volt e tér a városon

kívül. — Ekkor felsőbb következtében rendeztetett, és XV-ik Lajos király lavagszobrával ékesítettett. — Alig volt a földi hiúság és öndicsőítés e műve föllállitva, a midőn e gunyversek találtattak rajta:

Grotesque monument, infâme piédestal
Les vertus sont à pied, le vice est à cheval
Il est ici comme à Versailles
Il est sans coeur et sans entrailles.

(Fölfülvokodott emlékszobor, gyalázatos emelvény
Az erények gyalog — a bűn lóháton,
Ő itt olyan mint Versaillesban szív és érzelem nélkül.)

Midőn a szerencsétlen XVI. Lajos 1770-ban május 30-án Mária Teréziának szép leányával Mária Antoinettel egész Franciaország örömszajongása közt menyegzőjét ülte, ez ünnepély nagyobbítására e téren tűzjátékok rendeztettek. — Egyrésze a rakétáknak a helyett, hogy a levegőbe ment volna, a rendező ügyetlensége következtében a temérdek népség és néző sereg közé repült — s miután a nagy tolongás miatt nem lehetett menekülni, roppant ijedelmet és rombolást szült, közel 4 ezer ember veszté ez alkalommal életét.

Ezen szerencsétlenség csak előjátéka volt még borzasztóbb eseményeknek, melyek e téren folytak le. A nagy forradalom 1789—1795-ig e helyen játszá legvérengzőbb dulásait: XV. Lajos főnebbemlített szobra leromboltatott, érezéből aprópénn veretett, s helyébe az emelvényre a szabadság gypsből rögtönzött jelvénye emeltetett — melléje pedig a guillotine nevű borzadalmas nyaktillót állitá folytonos gyászos hóhéri működésbe — s a helyet „forradalomtér“nek nevezé el. — Itt mult ki ezer és ezer ártatlan áldozata a political vélemény-különbségnek, itt fejeztetett le maga is a legjobb, legangyalibb szívű XVI. Lajos király január 21-én 1792. Ot követték julius 17-én a hosszívú Corday Sarolta; oct. 2-kán a girondisták vezére, köztök a híres Brissot nov. 16-án Egalité Fülöp, orleansi herceg — Lajos Fülöp király atyja.

Oct. 16-kán a szerencsétlen szép királyné Mária Antoinette; de itt végeztettek ki hóhér kéz által ugyan a forradalom főemberei is, kik végre egymást mészároltatták le.

1794. april 5-én itt multak ki a vérengző Danton, Desmoulin, Fabre, d'Eglantine, Héroult, Philippeaux és sok mások. April 13-kán itt fejeztetett le Chaumette, ki első adá a jelt a vallás kiirtásához, és a Notre-Dame-templom megfertőztetéséhez, Desmoulin s Herbert nejei, Klotz; május 12-én az áldott jószívű királynővér Erzsébet, — ki a királyi család minden szenvedéseit oly híven megosztá; — de végre itt véreztettek el e borzadalmas hóhérkodás nagy mesterei is julius hó 28-kán Robespierre, Henrion, Couthon és st. Just; jul. 29- és 30-án pedig többi vérengző társaik.

1899. I. Napoleon erős rendező kormánya alatt e tér mai nevét „Place de la Concordé“ kapta, s megtartá a császár bukásáig. 1814-ben april 10-én, midőn a szövetséges hatalmak Napoleont legyőzve Párisba bevonultak, e téren fényes tábori mise tartatott, melyen seregeik élén az osztrák és orosz császár I. Ferencz és I. Sándor, valamint a porosz király Frigyes Vilmos

jelen voltak. A tér ezután visszakapta első nevét „XV. Lajos tere“ később a restauratio a tért azonban XVI. Lajos nevére keresztelé — és itt szándékolá e szerencsétlen fejedelem emlékszobra által mintegy kiengesztelni a véres emlékü helyet. Meg is kezdték a mű alapjait tenni; — de közbejött politikai események kivitelét meggátolták. — Az 1830-ki júliusi forradalom ismét az „egység terének“ nevezé el a helyet, s e nevet megtartá maig.

Legújabb történelmi érdekü eseménye e helynek az, hogy 1848-ki febr. 24-kén Lajos Fülöp király itt a luxori kőoszlop mellett ült áruhában egy egyszerű egyfogatú kocsiba és elhagyá — szökve Párist — a Tuileriák 18 éven át lakott palotáit — és örök időkre számított politikai bölésését.

St. Madeleine. — E pompás és mégis oly szomorú emlékü térről menjünk a híres sz. Magdolna templomhoz, s folytassuk kath. szellemü tanulmányozásunkat. Szent hittink magasztossága és vigasztaló ereje főleg ilyenmü elmélkedések után látszik. Ki gondolta volna a hatalmas francia királyok világhírü udvarában, hogy egykor a királyi palota előtt, egyenesen tő irányában a tuileriák főhomlokzatától fog azon borzasztó hóhérgépezet emelkedni, mely az atyák bűneit az ártatlan fiuban — s annak hiveiben fogja vérpatakokban lemosni!

Mi maradt föl a királyi hatalom- és pompából Lajos Fülöpnél és családjánál az 1848-ki száműzetés után, mi a világhódító I. Napoleonnál? midőn rettegett császári erejét Moszkva város tüze és az orosz tél hidege megsemmisíté, végre a szövetséges hadak császári koronáját, melyet gögös mindenhatóságában maga tett föl fejére — lábaihoz dobták, s ő mint számkivetett szent Helena szigetén éveken át multjáról és jövőjéről elmélkedhetett.

Mindenik hatalma tetőpontján könnyen vevé a vallást, s csak eszközül vélte fölhasználhatni hatalma szilárdítására, — s ime elhagyatva hiveiktől, a világtól a kath. vallás volt mindeniknek fővigasztalása.

Hát a jámbor vértanu király XVI. Lajos — és a szegény szép királyné, — hol vették erejüket, kitartásukat, és még ellenségeik által is megbámult jellemi szilárdságukat mind a kín- és nélkülözésteljes három — négy évi börtönben, mind gyilkos, verőket szomjuhozó faggató bírák előtt, mind magában az utolsó menetben az örökkévalóságba, a hóhér keze alatt? Oh itt is, mint bármely szegénynél, megtanította őket imádkozni a nyomorúság- s a vallás szent malasztja könnyebíté szenvedéseiket, erősíté lelkeiket, és irányozá minden eszméjüket, gondolatukat fölfelé, az egy biztos állandó Jóhoz — az Istenhez!

Ime, mily mulékony a világ, s a világ minden pompája! S a francia királyi és császári trónon nagy Isten csapása fekszik. 1774 óta — tehát csaknem egy század óta nem tudott egy fejedelem is haláláig a trónon maradni, — bármily hatalmas, tisztelt, rettegett volt életében.

A lefejeztetett királyi pár a közelfekvő sz. Magdolna temetőjébe takarítottatott el. A mint 1815-ben a Bourbon-ház visszaállítottatott, XVIII. Lajos király testvéreinek és sógornőjének földi maradványait a temető-

dől kivételé, és a régi királyi sírboltba, a szent-dénesi apátság templomába viteté át. Az egykori temető helyén pedig egy engesztelő kápolnát építettettt — Rue d'Anjou — elvérzett királyi rokoninak emlékére, melyben minden reggel 9 órakor egy esendes sz.-mise mondatik a királyi család elhunyt tagjai- és a forradalom áldozataiért.

Két márvány-esoportozat főleg a vértanu királyi párnak van emelve; az egyik XVI. Lajost jelvényezi, a mint egy angyal vigasztalja, s e szavakat intézi hozzá: „Szent Lajos fia, szállj föl a mennybe“, alatta a király végrendelete 1792. dec. 25-ikéről, a másik szoborzat a királynét mutatja, a mint ő nehéz menetében a vallás által támogattatik — a „vallás“ a király nővére Erzsébet hercegnő arcsképe. Alatta Mária Antoinette utolsó levele nővéréhez 1793. oct. 16-ról.

A szent Magdolna-egyház egyike Páris legfeltűnőbb műépületeinek, s egymaga jelképezi azon történelmi viharokat, melyek Páris utczáin egy félszázad óta végig tomboltak, és mutatja, mint a Pantheon, szent Geneveva temploma is egykori céljának változását.

Már 1764-ben tétetett le alapköve egy sz. Magdolna tiszteletére emelendő plebániái templomnak. A nagy forradalom azonban az építkezést félbeszakasztá. 1806-ban a poseni táborból egyszerre I. Napoleon parancsot küld Párisba, hogy a sz. Magdolna alapjai fölszedessenek, s helyébe egy nagyszerü középület emeltessék — a „nagy hadsereg“ emlékére. — Ezen nagyszerü hadi dicsőségi esarnok homlokzatán e fölirat leendett: „Napoleon aux soldats de la grande armée.“ (Napoleon a nagy hadsereg katonáinak.) Márvány táblák örökítendék meg mindazon francziák neveit, kik Uhm-, Austerlitz-, és Jénánál harcoltak; nemes ércztáblák örökítendik meg az elesettek neveit — és domborművek mutatandják föl az ezredek parancsnokait, tábornokaik körül; a tábornagyok pedig életnagyságu márvány-szobrokban állittatnak fel stb.

Nyolczvankét építészti terv nyújtatott be a pályázatnál, közülök 21 pályakoszoruztatott. Az elfogadott terv nyomán új alapzatok tétettek és 1814-ig erélylyel folytattatott az építkezés. A császári hatalom megszűntével ezen emelendő épület célja is megváltoztatott, s miután költsége a korona jövedelmeiből fedeztetett, „Eglise royale“ „királyi templom“ nevet kapott, — s főleg XVI-dik Lajos, XVII-dik Lajos, Marie Antoinette királyné, Erzsébet királyi hercegnő emlékeivel való díszítése elrendeltetett, miért is a hét nagy fresco kép a leghíresb festészek által a királyi vértanuság emléket örökítendő, terveztetett.

1828-ban meghalt Vignon építőmestere, a mint az épület a boltozat- s tetőzetig elkészült. 1842-ben a város vette át bevégeztetését — és belső fölszerelését. Tizenmég és fél millió frankba került az épület, mely költséget az állam viselé, egy fél millió frankba került a belső fölszerelés, a mit a város adott hozzá. — Belülről, mint általában Páris minden templomát, — fűteni lehet.

Mintegy husz lábnyi magaslaton áll ezen antik-romai épület, melynek nem kath. templom kinézése eredeti világi célja- és rendeltetéséből magyarázható. — Huszonnyolcz széles lépcső vezet föl a bemenethez. —

49 corinthiai (49 láb magas) kőoszlop disziti köröskörül harmadfél öl távolságban egymástól elhelyezve. Az egész 55 öl hosszú, 23 öl széles templom, ugymint több párisi templom, diszes vasrácsosozattal van a külvilág közvetlen érintkezésétől elzárva — s a bejárás csak két nagy 16 1/2 láb magas ajtónál történik, melyek remekművei az érez öntödének — mindkettőnél a diszruhába öltözött állami templom-őr áll.

Az oszlopcsarnoku homlokzat fölött egy nagyszerű szobrászati csoportozat van fehér márványból — „az utolsó ítélet“; az ítéző bíró, Krisztus 3 öl magas; ezen csoportozat alatt áll az ajánlat „D. O. M. sub invoc. S. M. Magdalena.“ — 32 szent szobor van az oszlopok alatt elhelyezve.

Belépve már a nagyszerű épületbe, ugyan tájékozni kell az embernek magát, hogy kath. Istenházát

lásson benne. Az oltárok, és a pompás egyházi diszitmény mutatják ugyan egyházi rendeltetését, de az egész elrendezés, a világitás fölülről, s más minden úgy eltér a mi közönséges templomi eszménktől, hogy az ember magát bármely más fejedelmi fényű mű-esarnokban képzelné inkább, mint templomban.

A főoltár sz. Magdolnát fehér márványban tünteti elő, fölötté egy igen szép fresco kép a kereszténység tisztító befolyását mutatja a történelemre.

Mint a kath. egyház főoszlopjai, összeállíttatnak itt a művész által mennyei környezetben Nagy-Konstantin, szent Lajos, Amiens Péter, Oroszlánszívű Rikárd, Bouillon Gotfried, Dandolo és a legrégebbi francia történész Ville Harduin; I. Napoleon a dicsőség templomává akarta azt átalakítani; de nem volt rá ideje.

Hérits Antal.

A m á l n a .

(Elbeszélés a nagy francia forradalom idejéből.)

(Vége.)

IV.

A derék család magányos erdészlakban több évig igen elégedetten élt. Ekkor az elnöktől következő sorok érkeztek hozzá: „Kedvek barátom! Örvendjen. A viharok nagyjában lecsillapultak. — Hála legyen Istennek, hogy ön, mint írja, sebeiből kigyógyult, s bár hadi szolgálatra többé nem képes, mégis veszély nélkül utazhat. Térjen ön minélelőbb vissza Franciaországba és a kedves Elsassba. Ön vádlója és ellensége jószágait csak színleg vette meg, mi csak az akkori zavarok közt történtetett, s eddig egy fillért sem fizetett. — A vétel tehát semmis. Erről élő szóval többet. — Strassburgig eléje fogok önnek utazni.“

A kapitány e levéllel a lelkészhez sietett.

— Fogadja szerenesekivánatimat — szóla a lelkész, — de reám nézve ez szerenesétlenség. — Nem fogom többé legkedvesb barátom társaságát élvezhetni. De meg vagyok szokva jó s bal szerenesét Isten kezéből örömmel s megvigasztalódva elfogadni. — Engedje meg, hogy ön és családja részére kis buesu-ebédet rendezhessek házamnál. Az erdész nőnek sem szabad hiányzani.

Az ebéd derülten folyt le, bár komoly pillanatok sem hiányoztak. Csemegéül a lelkész néhány porcelán kosárkában málnát tétetett föl, melyek sokkal szebbek és nagyobbak voltak, mint az erdőn találhatók.

A szép málna mind megiepte a vendégeket.

— Nekem is vannak málnabokraim — szóla a lelkész — mert azokat egy idő óta megszerettem s saját kertembe átültettem. Gondviselésem alatt hoztak ily szép gyümölcsöt.

— De azon málnabokrok is, melyek Isten keze által plántálták, az emberek ápolása nélkül az erdőn nőnek, Istennek csodás művei. Ha egyes málnát tekintünk, fölismerjük rajta Isten bölcsességét és mindenhatóságát. — Minden málna több piros, nedvgazdag szemekből áll, melyek gyöngyökként sorozvák egymás mellé; mindenik egy kis fürt, melynek bogyoí össze-

nővök. — Mindenik bogyóban síma, gömbölyded mag vagyon. Ha a magot elvetjük, sötétzöld, alul fehéres levelű bokor támadt belőle, mely száz, sőt ezer málnaszemet is hoz. — Az emberi ész fel nem tudja fogni, hogyan nőhet oly esekély magból a málnabokor, hogyan van, hogy a bogyók szép piros színt, gyöngéd illatot, a kedvesen édes-savanyus ízt kapják. Ki itt titkot és csodát nem lát, nagyon homályos szemekkel bírhat. — Ki ne csodálja imádvá az ily bogyóban a Teremtőnek minden emberi tudományt végtelenül fölülmuló bölcsességét?

— Valamint a málna Isten bölcsességét és mindenhatóságát ismerteti meg velünk, úgy egyszersmind véghetlen jósága örvendetes és jótékony bizonyítékául szolgál.

— A málna nem csak mindenféle édes ételekhez, hűsítő italokra használatik, sőt még az eczet értékét is emeli, hanem mindennél nagyobb hasznot is nyújt. Valamint és fűvészes közben, egy hány más vándor is üdíté föl magát málnával s oltá vele szomját? Igaz, arra nem elegendő, hogy vele éhségünket esillapítsuk, még is sok szegény gyermeket s öreget táplálnak, kik még vagy már nem tudnak többé dolgozni. Ha málnát szednek, e könnyű fáradsággal hónapokig megkeresik mindennapi kenyeröket.

— Tökéletesen igaza van lelkész ur — mondá Luiza, — én azonban a kedves málnát mindig kétszeres örömmel látom, először, mert azt a jóságos Isten teremtette, s aztán, mivel általa, mind én, mind szüleim különös nagy jótéteményekben részesültünk.

— Igen — szóla a lelkész, a nagy, hatalmas Isten, ki hajszálainkat megoldvassa, szintoly nagy a legkisebb dolgokban is. — Csekély eszközök által a legnagyobb eredményeket létesíti. Ki gondolta volna! málna által mind önt, mind kedves szüleit nagy szenvedésektől szabadította meg.

— De más kérdés, miért boesát a jó Isten jó emberekre ily szenvedéseket? Azért, hogy még jobbakká

legyenek. A szenvedések Istentől jönnek és hozzávezetnek. Szenvedésben, szükségben, aggodalmak és szomorúság közt Istenhez folyamodunk, nála keresünk vigaszt és segítséget, melyeket kivülről más nem adhat. Lelkünköt hozzá emeljük. Hozzá közeledünk imádságunkban, s lélekben minél közelebb állunk.

Gondok és aggodalmak imádságra ösztönöznek, az imádság elűzi mind a gondot, mind az aggodalmat. — Az ima először vigaszt hoz, utóbb segítséget. Isten nem hagy bennünket meghallgatlanul. — Ezt tapasztalta Luiza, midőn az erdőn elhagyatva, magányosan imádkozék; tapasztalta Luiza anyja, midőn a börtönben térdeire esve Istenhez folyamodott; tapasztalta az atya, midőn bajtársaitól elhagyatva vérében a földön fekvék, s segítségért Istenhez fordult. Mindhárman tapasztalták, hogy szenvedéseik hasznukra voltak. Hálát adnak Istennek, hogy önöket megmentette. Önökön teljesültek isteni szavai: „Kiálts hozzám szükségedben, s megszabadítlak és magasztalni fogod nevemet.“

— E családtörténetről, melyről sokszor elmélkedtem, lehetetlen még további gondolatimat is önökkel nem közlenem.

— Ha önök cselédjeik és alattvalóik iránt oly jók s szeretetteljesek nem voltak volna, ezek részéről nem is tapasztalnának oly hűséget és ragaszkodást. De így amaz öreg, hű komornok a határon átkísérte Luiza kisasszonyt, s a mi nagyon elérzékenyített, minden pénzét neki adta az utra. A jó Klára a méltóságos asszonyt kiszabadította a börtönből. Midőn Franciaországban a körülmények változtak, más uraságoknak, kik kegyetlenek voltak alattvalóik iránt, ezek visszatörölésük által keményen kellett lakolniuk.

— A méltóságos ur egészen idegenek iránt is nemeselelkűnek mutatta magát. Az elnököt, ki akkor még nem vala oly tekintélyes férfiú, megmentette a véres haláltól s ez által benne jó barátira és hatalmas védőre akadt. Igen, midőn a kapitány ur az ellenséges golyók által megsebesítette vérében fekvék az uton, az irgalmas Isten engem is odavezérelt segítségére. Mindig igazak Isten szavai: „Legyetek irgalmasok, és irgalmasságra találtok.“

— A jóságos Isten a másokkal tett legkisebb jót sem hagyja jutalom nélkül. Luiza kisasszony, hogy jótévője, sőt második anyja iránt háladatosnak mutassa magát, megtanítá őt, miként huzhat a málnából hasznos, s ez alkalmul szolgált, hogy szüleit ismét feltalálja.

— Szintugy a derék erdésznőnek is áldására szolgált, hogy Luiza kisasszonyt szeretetteljesen fogadta házába, ez által ő maga is kedvezőbb körülmények közé jutott, a derék család őt nem cselédje, hanem barátnője gyanánt tekinté. Igen, Isten az erdésznő jószívűségét, mint neki be fogom bizonyítani, még további szerencséje eszközlésére fogja fordítani.

V.

Más nap, midőn apa, anya s leány elutazásuk előtt még reggeliztek s már felkelni akartak, az erdészlakba betért a lelkész, hogy tőlök még egyszer elbucuzzék. — Mindhárman áldását kérték, melyet a lel-

kész buzgó szívvel, nagy áhitattal megindulva reájok adott.

A lelkész elkísérte őket a kocsiig, mely már előtte való nap meg vala rendelve, és podgyászszal megrakottan a ház ajtaja előtt állott.

Az erdésznő fölsegíté Luizát és anyját. Forró könyveket sirt. Fájdalmasan esett neki, hogy miután ilyen jeles lakosok társaságában élte legboldogabb napjait töltötte, magányában ismét egyedül marad. A lelkész vigasztalta őt. Azt mondá, hogy nővére, ki eddig háza gazdaságát vezette, legközelebb férjhez menend, s aztán az erdésznőt magához veszi. Ez nagy vigasztalás volt a jó asszonyra nézve. Azt nyilvánítá, hogy örömet elfogadja az ajánlatot, s a mennyire tőle telik, kötelességében a legjobban el fog járni.

Midőn az utazók a strassburgi posta-épület előtt megállának, a derék elnök kocsijokhoz sietett, a legbarátságosban üdvözlé őket, lesegíté a hölgyeket, megölelte barátját s nejevel és Luizával bevezette a megrendelt szobába. Miután barátjával a legszükségesbekről értekezett volt, így szóla:

— Ah — szóla a nő — ott roszul fogjuk kegyedet fogadhatni. — mert az egész kastély ki van pusztítva.

— Legyenek gond nélkül — válaszola az elnök — a kastély nem is lehetne pompásabban beszerezve. A bitorló, ki azt igazságtalan uton magához ragadta, semmit sem kimélt, kogy minél kényelmesebbé és diszebbé tegye, pazar bőkezűséggel szerelte fel. Az egész felszerelés most önöké kárpótlásul azon nagy haszonért, melyet a bitorló eddig jószágából huzott.

Az utasok még mintegy egy mérföldnyire voltak a kastélytól, midőn egy csapat lovast látának közeledni. Ezek földesuraságuk üdvözlésére jöttek. Mindnyájan ünnepiesen voltak öltözve; válogatott lovakon ültek, melyek szintén fel valának diszítve. Örege, ifja magasra emele kalapját. „Oh kedves, méltóságos urunk! kiáltának —, édes, méltóságos asszonyunk! drága kisasszonyunk! Örvendünk és hálát adunk Istennek, hogy mindnyájokat ismét láthatjuk.“

Valamint a szeretett uraság elhurezoltatásakor fájdalmas könyveket ontottak, úgy hulltak visszatérésökre az öröm könnyei. Mindenütt hangos öröm volt. A bitorló igen szeretetlen uraságuk vala. Noha egészen tőlök élt, mégis szükség beálltakor tartozásukból semmit sem akart elengedni. — Soha eszében sem volt, hogy velök valami jót cselekedjék. A szegény munkásoknak keservesen megérdemlett bérökből mindig levont néhány krajczárt, csak hosszu időre fizette ki őket, néha a bér egészen elmaradt. Mennyire más volt a régi, törvényes uraság! A báró szeretetteljes atyjok volt — jótévő, ki mindig alattvalói javát kívánta s lehetőleg eszközölte. Sok, a népre nézve igen hasznos rendelkezést tett. A méltóságos asszony valódi anyjoknak mutatta magát. Segítette a szegényeket, pártfogásába vette a beteg anyákat, meglátogatta őket s ellátta minden szükségesel. Főként nagy barátja volt a gyermekeknek. Azért az urodalom minden lakosa gyermeki tisztelettel és szeretettel viseltetett iránta. Ép annyira szerették, a mily gyűlöletes volt előttök az ideiglenes keményszívű földesur.

A báró, ki mint kapitány új dísz egyenruhát készítettett magának, és az elnök egyenruhába öltözve ültek lóra; a lovasok nagy tiszteletnek tekintették, hogy a méltóságos uraság és annak kísérője között lovagolnak.

A falu elejétől azon magaslatig, melyen a kastély emelkedék, zöld, lombos gallyakból három diadalkapu volt felállítva. Az elsőn e szavak voltak olvashatók: „Isten hozta!” A másodikon: „Isten áldja!” A harmadikon: „Istennek hála és dicsőség!”

Az első és második diadalkapu közt az út két oldalán az iskolás gyermekek voltak díszes öltözetben felállítva, kik üdvözlő dalt zengtek. A második és harmadik kapu közt ünnepiesen öltözve álltak jobbra az ifjak, balra fehér ruhában a leányok. Ezek is majd egyesén, majd karban üdvözlő dalokat énekeltek.

A báró és barátja leszálltak lovaikról, a báróné és Luíza a hintóból, s lassu léptekkel az ifjuság közt gyalog mentek, hogy minél közelebb legyenek hozzája s üdvözleteiket könnyebben viszonzhassák.

Elül a leányok élén Klára állott, ki egykor a bárónét a fogságból kiszabadította. Az ifjak sorából kilépett azon komornok fia, ki Luízát a határon átkísérte s őt pénzzel ellátta, és földes urának babérkoronát nyújtott át. Klára a bárónénak virágkoszorút ajánlott; egy egészen kis leányka, az elnök gyermeke magasra emelt kezeeskével Luízának rózsafüzért adott; száraik kék szalaggal voltak összekötve, melyre arany betűkkel e szavak valának hímelve: „Tövisek után rózsák!”

A várkapu előtti emelvényen pompás egyenruhában két tiszta, egy ezredes és egy kapitány állott, s egykori társuknak, ki, mint ők, a harc mezéjén szintén sebeket kapott s harc képtelenné lett, jobbójokat nyújtották; több előkelő ur és hölgy is összegyülekezett az érkezők üdvözlésére.

Most a bíró, egy kissé meghajlott, hófehér haja öreg lépett ki a kastély ajtaján. Több volt 80 évesnél s már huszonöt évig szolgált.

— Minthogy Isten elérnem engedte azon örömet, szóla, hogy kegyes uraságomat ismét láthatom, most már örömeim meghalok. Én is eléje lovagoltam volna; de már több ideje, hogy nem voltam képes kimenni; csak az öröm adott ismét annyi erőt, hogy ide el tudtam jönni. Most már a templomba is elmegyek. Mert én

s velem minden tisztársam megfogadtuk Istennek, hogy mihelyt uraságunk visszaérkezik, közösen adunk Istennek hálát.

— Mi mindnyájan önökkel fogunk tartani — viszonzá erre a báró.

A bíró jelt adott s minden harang meghuzatott.

A lelkész csak néhány szót intézett az összejöttökhöz: „Sokan közölünk — szóla — hűségök és vallássosságuk miatt üldöztettek s rossz emberektől sokat szenvedtek. De: boldogok, kik az igazság miatt üldözéseket szenvednek. — Nem szenvedett-e maga az Üdvözítő is, hogy megdicsőíttessék? E világ szenvedései elenyésznek azon dicsőséghez képest, mely tulvilágon reánk vár; azoknak, kik Istent szeretik, minden javokra szolgál — s így a szenvedések azért Istennek valóságos jótéteményei. Isten azokat csak javunkra bocsátja reánk. Azok boldogságra vezetnek, egyengetik az utat a menny örömeihez, ha azokat Istenbeni bizalomban békésen elszenvedjük. — Van tehát okunk, hogy azon szenvedésekért, melyekkel Isten egy idő óta bennünket meglátogatott, hálákat adjunk, s ezt most egész szívünkkel meg is tesszük.

Legbensőbb áhitattal kezdé a Téged áldunk Istenünk-et. Az orgona megszólalt, s az egész nép buzgóan zengé:

— Téged áldunk Istenünk!

Hogy az idegen, előkelő vendégeket soká fel ne tartóztassák, csak az első és utolsó szakot énekeltek. Az utolsó szak két sorát különösen meghatva énekeltek:

Végzeményem csak te vagy,
Isten, engem el ne hagyj!

A templomból a kastélyba mentek, hol asztalhoz ültek. Az egész ünnepélyt az elnök rendezte. Az ebédlő pompásan volt virágokkal földszítve. Főn az asztalnál Luíza ült szülei közt. Fölöttük a falon málnalombokból nagy koszoru függött, a sok málna rajt ugyanannyi piros gyöngynek látszott. A koszoruban aranybetűkkel e szavak valának olvashatók:

Minden gyümölcs, minden bogycó,
Téged dicsőít Alkotó!

(Schmid Kr. hátrahagyott irataiból).

Érdekes vonások V. Károly császár utolsó évei történetéből.

— Kivonat Prescott V. H. művéből. —

V. Károly császár, kinek akkora birodalma volt, hogy benne „soha sem ment le a nap”, már Tunis bevétele után föltette magában, hogy lemond az uralkodásról. — Föltételét mégis csak 1556-ban léptette életbe. Estremadura tartományban egy félre eső helyet, a justici zárdát választá nyughelyéül. Károly már ekkor igen törődött volt és sokat szenvedett kőszvényben. Miért is sok bajjal járt ezen terhes utat megtenni. Szolgái a hegyes vidékeken sokszor hordszéken vitték őt. Hü ndvarnoka Quixada mellette lovagolt.

Sok kényelmetlenség után értek Valladolid városába, mely akkor a spanyol udvar székvárosa volt. Leánya itt nagy pompával fogadá.

Károly különösen jó bánásmóddal bírt, a mit itt is tanúsított, midőn nála többen bucsúvétel végett kihallgatást nyertek.

Itt történt, hogy midőn az udvari bolond Perico de Sant Erbas az elfogadó termen esetleg keresztül ment, Károly jökevényében kalapját levette előtt.

— Köszönöm szépen — mond a bohóc — azért veszed le kalapodat, mert nem vagy többé császár!

— Nem, Pedro — felele Károly —; hanem mivel ezen pusztá köszöntésen kívül egyebet nem adhatok neked.

Tovább utazván, egy éjtel Medina del Campoban Rodengo de Duennas házában tölte. E gazdag bankár, vagy hogy gazdagságát fitogtassa, vagy a magas vendég iránti tiszteletből,

szobáját sárány medenczébe rakott fahéjjal (címet) fűtette be. De Károly a fahéjszagot nem kedvelte, s hogy a gazdát dicsekedéséért megbüntesse, másnap elutaztakor nem bocsátá készcsókjára; sőt a szállást is megfizette. Egykor midőn a német kereskedő Fuggerék hasonló bókkal kedveskedtek, Károly nem mutatott ilyen nemtetszést.

Nevezetes tunisi hadjáratából visszatértében, melyre e család tetemes összeget adott neki kölcsön, egy évet Augsburgban töltött; s gazdái hasonlóan fahéjjal fűtének neki. De hogy hálajokat bemutassák azon szolgálatokért, melyeket Károly a középtenger rablói fészékének szétrombolása által a kereszténységnek hozott, Károlynak az adott pénzről szóló nyugtáit tűzbe vetették, melyek a fahéj szagát annyira megváltoztatták, hogy ezuttal a császári orrot épen nem bosszantá.

Ismét tovább utazván, midőn egy szük szoroson ment keresztül, felkiálta Károly: „Ez az utolsó utszoros, a halálon kívül, melyen még e földön át kell mennem.“ A nehéz hegyi utakon sokszor karjaikon vitték őt az erős parasztok.

Végre Jarandillába ért. Mivel yusti lakása még nem volt kész, gróf Oropesa kastélyában maradt egy ideig.

Károly igen nagy inyenez volt. Pisztrángok, angolnák és szárdellaféle halak különös kedvencei voltak. Egy velencei követ beszéli róla, hogy korán, fölkelése előtt cukor, tej és fűszerekkel készített kappant evett, mire ismét lefeküdt. Délben választékos ebédet vett, este felé újra evett, s késő este szárdellaféléket és egyéb pikáns ételeket evett jó adaggal. Ivott is erősen. Jégbe hűtött sör és rajnai bor volt kedvence. Egy messzelynél kevesebbet soha sem ivott egyszerre. De meg is adta az árát. — Emésztési nehézségek, epésség, köszvény kínozták; s ötvenedik éve előtt ősz volt. — A vidék lakosai, s előkelői kedvenc ételei küldésével s piperetárgyakkal kedveskedtek neki.

Frias herezegnő egykor egy pár csinos keztyűt is küldött neki, mi akkor még ritkaság volt; Károly köszvénytől dagadt ujjaira tekintve, megjegyzé: „A herezegnőnek kezeit is kellett volna küldenie, melyekre ráhuzhassam.“

Jarandilláig 150-en kísérték; Yustban csak 50—60-nak kelle maradnia. — Három hónapot töltött Jarandillában. Aztán Yustra ment. A hieronimita barátok ünnepélylyel fogadták. Harangok zúgtak. A külső kapunál várták a szerzetesek, élőkön keresztel s „Téged Isten dicsérik“ -öt énekelve. — Károly a gyertyafényes templomban a nagy oltárig vitette magát. Itt imádkozott, míg az isteni-tiszteletnek vége lett. Ekkor elfogadá a barátok tisztelgését. Mindegyikhez szólt egykét barátságos szót. — A perjel az ily magas vendég jelenléte által némileg zavarba jöve, üdvözlésében atyaságod (paternidad) czimmelleté őt, melyet a jó páter gyorsan kiigazított, midőn társai egyike az alkalmasb „fölséged“-et (magestad) oda sugá.

Károly lakása nem volt igen nagy. A zárda déli oldalához kapcsolatva 8 egyenlő szobából áll. — A szobák hossza 25, szélessége 20 ölet tett. Dél felé szép kilátást nyújtott a hegyes vidékre.

A császárnak kettős kertje volt; egyik virágok-, narancs-, citrom- és eperfákkal ékeskedett. A császár sokat mulatott a szabadban, kertészkedett. Határozattan állítják, hogy az apró kerti szegfűt ő hozta Afrikából Európába. E nyugalmas állapota egészségére is igen jótékonyan hatott. Károly hálósobájába úgy feküdt, hogy egy üveg ajtaja a zárda kápolnájába nyílt. Ha ágyban feküdt is, az oltárra látott; s ha szobáját el nem hagyhatta is, résztvehetett az isteniszolgálatban. — Különben, ha ereje engedte, a szerzetesek karában foglalt helyet és kellemes hangon énekelt.

Károly ájtatossága figyelmet érdemel. Korán kelt. Gyónatyjával Juan de Reglával végezte reggeli imáját. Ezután valami foglalkozásban keresett szórakozást.

Fariano gépésze órákat s egyéb mesterműveket készített, melyek Károlyt igen érdekelték. — Mondják, e gépész oly madarakat is készített fából, melyek az ablakon ki és megint be tudtak repülni. Oly kis malmot is készített, mely egy barát-köntös ujjában elfért; s oly erővel működött, hogy egy nap alatt egy embernek egész heti táplálékát megőrlötte.

Tíz órákor kamarásai Károlyt öltözni segíték.

Délben szentmisét hallgatott. Mise után egyedül ebédelt, megtartva az uralkodó szokását. Ebéd után gyónatyja sz. Jeromos ájtatos műveiből olvasott neki. Hetenkint 3-szor prédikáltatott, s ha meg nem hallgathatta, gyónatyjától kimerítő tudósítást kért. A szentírást is sokszor olvastatta. Legjobban szerette szent Pálnak a rómaiakhoz írt levelét. Esti imája után vacsorált.

Különben naponkint négy misét mondatott. — Kettőt szü-lőiért, egyet neje- s egyet magáért, mely utóbbin mindig jelen volt. Nagypénteken a sz. kereszt tiszteletére egész udvarával megjelent, a barátokat bocsátá előre s bár oly gyenge volt, hogy vezették, mégis részt vett az egész szertartásban, és háromszor borult le, mielőtt a keresztet megcsókolá.

Minden torkossága mellett is megtartá a böjtöket, a menyire egészsége engedé; s gondja volt, hogy emberei meg ne szegjék azt. Böjtben testét ostorral is sanyargatta s hamvazószerdán, midőn egész udvara áldozott, főnállt az oltárlépesőn vigyázva, hogy senki el ne maradjon.

Közli K. F.

Szalézi sz. Ferencz szelleme Szenczy Imrétől.

Az utánzásról.

Egykor így szólék hozzá: Én kegyedet oly igen szemre vettem, hogy minden léptét-nyomat legnagyobb figyelemmel kísértem; jól meggondolja tehát, mit teszen jelenlétemben; mert bizonyossá teszem, hogy kegyedet azonnal utánozandom, s elhiendem, hogy jót eszelekszem.

Ő így felelt: Valóban igen szomorú, hogy a barátság szintu-gy, mint a szeretet bekötött szemmel jár, s így valamely kedvelt személy fogyatkozásai és tökéletességei között különb-séget tenni nem tud! Oh nyomoruság! tehát ha önnel vagyok, mint ellenséges földön kell élnem, s ön szeméit és füleit mint gyanus kémeket tekintenem!

Azonban nyílt beszéde mégis megörvendeztetett; mert az óvatossá tett ember kettőt ér. Ez épen annyit tesz, mint: emberfia, vigyázz magadra, s mindig egyenes uton járj; mert Isten és emberek figyelnek reád! — Ellenségeink vigyáznak reánk, hogy gunyoljanak bennünket, s rágalmaik által ártsanak. Barátainknak hasonlóan figyelemmel kellene irántunk lenniök; hanem csak egészen más czélból, t. i. hogy fogyatkozásainkra emlé-keztetnek, s bennünket jobbítanak.

Megmondjam-e mit gondolok? ne vegye rossz néven! Ön kegyetlenebb ellenségeimnél; mert nem csak hogy megvonja tőlem barátságos kezét, engem üdvös és jó szándéku intések ál-tal hibáimból kiemelni, hanem igazságtalan utánozás által önhí-báinak még részesévé is akar tenni.

Nekem Isten ön iránt egészen más érzelmeket adott. Mert én minden iránt, mi önt illeti, annyira buzgok, s oly igen kívánom önt Isten utain haladni látni, hogy személyén a legeseké-lyebb hiba is eltűrhetlennek látszik előttem. Ön szunyogjai előt-tem elefántokká lesznek, s oly távol vagyok azok utánozásától, hogy önt ünnepélyesen bizonyossá teszem, mikép magamon leg-nagyobb erőszakot kell tennem azok fölött egy ideig hallgatni, míg jó alkalom adatik azok iránt önt megintennem.

Mi újság?

— A főmélt. herceg-primás — hallomás szerint — e f. hó végén Budán, októberben pedig Pesten fogja a bérmálás szentségét kiosztani.

— Ft. Perger János kassai püspök ur ömlga f. h. 26-án foglalalja el Kassán püspöki székét. A püspökké szentelést jul. 28-án az egri érsek ő exoja fogja végezni.

— Ft. Tárkányi Béla legkegyelmesebben kinevezett egri kanonok ő nga kanonoki székébe beigtattott.

— Megjelent és szétküldetett: „**Katholikus Lelki-pásztor**“, kiadják Tala bér János és Füssy Tamás, III-ik évfolyam, II. kötet. I. (julius—augusztusi) füzet. — Az Alkalmi beszédek sajtó alatt vannak, s a nyomda túlélhalmazottsága miatt csak julius 10-dike körül fognak szétküldhetni. A miért szíves elnézésért esedezünk.

— Ft. Haynald Lajos kalocsai érsek ő exoja Urnapját Szabadkán tölté, hol a legünnepélyesebben fogadtattott. Ő nagyméltósága a bérmálás szentségét osztá ki s megható sz. beszédet mondott.

— Junius 29-ike sz. Péter és sz. Pál ünnepe közelg. — Ugy hiszem e lapok t. olvasóinak rokonszenvével találkozand, ha ez ünnepen egyházunk állapotára futó pillanatot vetve, arról rövid eszmecserében értekezem.

E nap az egész kath. egyházra nézve magasztos, nem esoda tehát, ha Rómán Fivül, hol ez ünnep szokatlan fénynyel szokott megtartatni — az egész világon elterjedt keresztények is az apostolok fejedelmének ünnepét diadallal ülik meg.

Sz. Péter volt feje azon egyháznak, melynek mi boldogok tagjai lehetünk, s melyet annyi évszázadon keresztül hasztalan ostromla a dühögők vad moraja. Sz. Pál azon üldözők egyikéből lett a nemzetek apostola. — kik a terjedő kereszténység kiirtását tüzték ki feladatukul. Az egyszerű halász az egyház feje, az üldöző Saul egyházunk s a terjedő kereszténység legbőbb nemtöje lön. — Ők elvzettek — éltöket adák az igaz bitért; — mi haláluk dieső ünnepét üljük meg igaz keresztény örömmel.

Kétezer év enyészik el már nemsokára, mióta egyházunk fennáll a szilárd köszalon, melyre építettet, s melyen Üdvözítőnk ígérete szerint: „A pokol kapni sem diadalmaskodnak.“ Ez idő lefolyta alatt, mennyi vihar dult ellene, mennyi üldözést szenvedett! És mégis fennáll rendíthetlenül; mert sziklára van építve, melyen erőt a pokol hatalma sem vehet.

Avagy nem látjuk-e ezt teljesezni? — Három századon keresztül a kinzások kigondolható nemét használták fel üldözőink, megdöntendők azon egyházat, — melyet ők futóhomokra építettnek gondoltak. — Érték-e ezélt? — a földre hullott ezer meg ezer vértanu véréből tizezer vértanu sarjadzott ki, — ez élő példája a kereszténység győzelmének.

És visszaretenté-e ez az egyháznak üldözőit? Nem, még akkor sem, midőn már a béke csillagát vélték a keresztények egükön ragyogni; dühögött ez folyton, — dühöng jelenleg is, ha nem is öldökléssel; mi katolikusok halljuk ennek mennydörgését ugyan, villámaitól még sem félünk; mert azon egyház tagjai vagyunk, melyen a pokol kapni nem diadalmaskodnak.

Ha a történetet lapozgatjuk, nem találunk századot, mely-

ben vészelt felhők nem tornyosultak egyházunk fölött. A látott viharok lecsendesültek; a hullámok a szirtet még csak meg sem ingathatták. — S jelen korunkban nem tapasztaljuk-e elleneink üldözését? Nincsenek-e most is kitéve a duló viharok özönének egyházunk, annak dieső feje és szolgálai? — Olvasd t. olvasó az ellenes lapok hasábjait, s meggyőződöl állításom valóságáról. De kétségbeessünk-e mi, kik őseink kitaró szilárdságán buzdulhatunk? Ők kitarók voltak, s mi ingatag nádszálak lehetnénk? Egyházunk szirtkövön áll; nincs erő, mely ledöntse azt! Duljon azért ellenünk vihara az üldözők seregének, mi bátran küzdjünk ellenök; mert a küzdelem babért arat. Ha volt idő, mely azt megkívánta, jelenkorunk bizonyára jogosan követeli tőlünk ezt, annál inkább, minthogy most épen azok támadhatnak meg, kik a szirten épült egyház munkásai; ezek ellen szórják villámaikat a kor fölvilágosult hősei, kik a papsággal az egyházat akarják megdönteni. Hasztalan munka — a tenger vizét medréből kimeríteni.

Csak dühögjenek elleneid oh egyház! te rendíthetlen küzdesz szolgálaid által ellenök — ők kifradnak ... s egykor megszegyenülve aláöznak meg előtted, mint a régi üldözők által az oroszlanok szétmarczangolására kárhoztatott vértanuk lábainál e dühös állapotok. Üdvözítőnk szavai teljesülendek; a Péterre vagyis köszálra épített egyház állani fog a világ végezetéig!

— A r a d r ó l: jun. 14 ról írják nekünk: Pünkösöd másodnapján városunk kettős ünnepet ült. T. Várady Ferencz csanád-egyházmegyei áldozár, városunk sarja, egyházunk erényekben gazdag új bajnoka, e napon mutatá be első zsenge áldozatát a Mindenhatónak. Elhangzott a harangszó — s a buzgó hivek zsufolóság megtölték az egyházat. Az új fölszentelt, rokonai s koszorús-leányaival a minoritarendű kolostor egyik szobájában várakozott. Megható jelenetnek volunk itt szentanui, midőn a kézvezér nt. Ha a ch Salamon házi alelnök az áldozár pályáját rajzolja le az új fölszenteltnek. Vége levén a nagyhatású beszédnek, ünnepélyes menetben indultunk az egyházba az istenitiszetelet megkezdendők. — Evangéliom után szöszékre lép új fölszenteltünk egykori tanára ft. Kún László hittudor, csanádi egyházmegyei áldozár, papnöveldei jog- és történettanár, ki tanítványa iránti kegyelet- és szeretetből szíves volt az ezen ünnepélyen elmondott sz. beszédet elvállalni. — Az istenitiszetelet után következett az ünnepélyt mintegy befejező magyaros ebéd, melyet újfölszenteltünk egyik jötevője tek. Ambrus Antal ur rendezett.

Gabnaüzlet.

A gabnaüzletben nem fordult elő lényeges változás. — Eladások. Buza tiszai 87 fns 5 frt 45 kr. 86 és fél fns 5 frt 35 kr, 85 és fél fns 5 frt 35 kr, mindez háromhavi fizetésre; 83 és háromnegyed fns 5 frt 20 kr, 86 fns 5 frt 25 kr, 85 fns 5 frt 20 kr, 84 fns 4 frt 80 kr, 83 fns 4 frt 70 kr, mindez készfizetésre; búnsági 87 fns 5 frt 70 kr, háromhavi fizetésre, 85 fns 4 frt 90 kr, készfizetésre, fehérvári 85 fns 5 frt 25 kr, készfizetésre. — Róz 80—81 fns 3 frt 40 kr, 78—80 fns 3 frt 35 kr, 77—80 fns 3 frt 20 kr, mindez készfizetésre, 77—80 fns 3 frt 32 és fél kr, háromhavi fizetésre. Arpa etetni való 68—72 fns 2 frt 20 kr, 70—72 fns 2 frt 15 kr. Zab 47—50 fns 1 frt 60 kr, 46—50 fns 1 frt 55 kr. Kukorieza 2 frt 20 krajczár.

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lipót-utca 11. sz.) — Felelős szerkesztő: Füssy Tamás.

Pesten, 1868. Nyomtatott Emich Gusztáv magyar akadémiai nyomdásznál (Barátok tere 7. sz.)